

Nội dung 11

Chuỗi ký tự động (Dynamic String)

CT101 – Lập trình căn bản

Mục đích

Nhằm giới thiệu khái niệm "chuỗi động", mối quan hệ giữa con trỏ và chuỗi, và sử dụng chuỗi động trong C

Yêu cầu

- ☐ Hiểu được khái niệm chuỗi động
- ☐ Hiểu tại sao phải dùng chuỗi động
- ☐ Biết cách tạo và sử dụng chuỗi động:
  - □ Biết khai báo chuỗi động
  - □ Hiểu khái niệm sao chép nông, sao chép sâu
  - □ Biết cách thay đổi chiều dài chuỗi
  - □ Biết tạo mảng các chuỗi động
- ☐ Biết cách tránh một số lỗi thường gặp trong sử dụng chuỗi động.

Nội dung

- 1. Tại sao cần chuỗi "động"?
- 2. Khai báo và sử dụng chuỗi động
  - 1. Khai báo và truy xuất chuỗi động
  - 2. Sao chép chuỗi
  - 3. Thay đổi chiều dài chuỗi
  - 4. Tạo mảng các chuỗi động (mảng các char*)
- 3. Các lỗi thường gặp khi sử dụng chuỗi
  - 1. Sử dụng chuỗi chưa cấp phát bộ nhớ
  - 2. Vấn đề với scanf () và gets ()
  - Gán giá trị vượt quá chiều dài chuỗi
- 4. Một số ví dụ về xử lý chuỗi (phụ lục)

1. Tại sao cần chuỗi động?

Chuỗi là gì?

- Chuỗi là một mảng các ký tự.
- Trong C, chuỗi ký tự luôn được kết thúc bằng '\0'

- Khai báo: char str[max length];
- Ví dụ: char str[12]; strcpy(str, "HELLO");

Chuỗi ≡ mảng các ký tự ≡ hằng con trỏ

```
char str[10] = {'a', 'b', 'c', '\setminus0'};
```


Vấn đề đối với chuỗi "thường"

- Viết một chương trình lấy ý kiến sinh viên.
- Cấu trúc dữ liệu:
  - Câu hỏi:

    - 60 180 ký tự
  - Ý kiến khác:
    - 。1 câu
    - 33/80 sinh viên

```
typedef struct {
   char ques[xxx];
   int ans;
} Question;

struct Feedback {
   char mssv[12];
   Question qList[17];
   char comment[xxx];
};
```

- Vậy, giá trị xxx là bao nhiêu là tối ưu?
  - Nhỏ: tiết kiệm bộ nhớ nhưng có thể thiếu.
  - Lớn: tránh thiếu bộ nhớ nhưng có thể hao phí.

Giải pháp

- Sử dụng kỹ thuật cấp phát động để tạo chuỗi có kích thước có thể thay đổi:
  - Chuỗi: như là một mảng động các ký tự
  - ⇒ Cấp phát bộ nhớ cho mảng khi đã biết chiều dài chuỗi
  - Mảng động = con trỏ + cấp phát vùng nhớ động

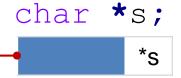
```
typedef struct {
                                  typedef struct {
   char ques [xxx];
                                    →char *ques;
   int ans;
                                     int ans;
} Question;
                                  } Question;
struct Feedback {
                                  struct Feedback {
   Question qList[17];
                                     char mssv[12];
                                     Question qList[17];
   char comment[xxx]; };
                                    →char *comment;
                                  };
```

2. Khai báo & sử dụng chuỗi động

Khai báo chuỗi động – Cú pháp

- Chuỗi động: chuỗi với chiều dài có thể thay đổi.
  - 1. Khai báo chuỗi: như là 1 con trỏ

2. Khi đã có kích thước dữ liệu: cấp phát động bộ nhớ s = (char*) malloc(n);

H F I I O W O R I D VO

Lưu ý: phải cấp phát bộ nhớ cho ký tự k/thúc chuỗi.

- 3. Truy xuất chuỗi giống như chuỗi bình thường
- 4. Phải thu hồi vùng nhớ cấp phát cho chuỗi khi không còn sử dụng.

Khai báo chuỗi động – Ví dụ

Tạo câu hỏi trong chương trình lấy ý kiến SV.

```
#define N 2

typedef struct {
   char *ques;
   int ans;
} Question;
```

```
void taoCauhoi(Question qList[], int n) {
  char temp[200]; int i = 0;
  for (i = 0; i < N; i++) {
    printf("Cau hoi %d: ", i+1);
    gets(temp);
    int len = strlen(temp) + 1;
    qList[i].ques = (char*)malloc(len);
    strcpy(qList[i].ques, temp);
  }
}</pre>
```

```
int main() {
    Question q[N]; int i = 0;
    taoCauhoi(q, N);
    printf("\n*DS cau hoi:\n");
    for (i = 0; i < N; i++)
        printf("%s\n", q[i].ques);
}</pre>
```

```
D:\TCAN>ykien.exe
Cau hoi 1: Phuong phap danh gia hoc phan?
Cau hoi 2: Tac phong?
*DS cau hoi:
Phuong phap danh gia hoc phan?
Tac phong?
```


Khởi tạo chuỗi

Ta có thể khai báo và k/tạo chuỗi động như sau:

```
char *hoten = "Tran cong An";
```

- Tuy nhiên, vùng nhớ chứa dữ liệu sẽ được khởi tạo trên vùng nhớ chỉ đọc.
  - Ví dụ, lệnh: hoten [5] = 'C'; sẽ bị lỗi lúc thực thi

Cách khởi tạo	Nơi khởi tạo	Ghi chú
Mảng ký tự: char s[] = "Hello";	Vùng nhớ Stack	Ký tự '\0' sẽ tự động được thêm vào cuối chuỗi. Có thể t/đổi giá trị của s.
Con trỏ ký tự, chỉ đọc: char *s = "Hello";	Vùng nhớ chỉ đọc	Không t/đổi được giá trị của s (trừ khi cấp phát vùng nhớ khác cho s)
Con trỏ ký tự: char *s; s = strdup("");	Vùng nhớ heap	Có thể thay đổi giá trị s trỏ đến (strdup() tương đương malloc() + strcpy())

Phép gán chuỗi (sao chép giá trị)

- Sao chép giá trị cho chuỗi động:
  - Sao chép cạn (shalow copy)
    - Dùng phép gán = hai con trỏ (chuỗi)
    - o Cái được copy là địa chỉ (tham chiếu) của hai con trỏ
      - hai con trỏ trỏ vào cùng một vùng nhớ
      - hai con trỏ sẽ luôn có cùng giá trị (nếu không t/đối địa chỉ trỏ tới)
  - Sao chép sâu (deep copy)
    - Dùng hàm strcpy() hoặc strdup()
    - Cái được sao chép là dữ liệu
      - hai con trỏ sẽ không còn quan hệ sau khi copy

Sao chép cạn

```
int main() {
  char *s1 = strdup("Hello");
  char *s2 = strdup("World");
  s1 = s2; //gan: shallow copy
 printf("s1=%s\n", s1);
  printf("s2=%s\n", s2);
  strcpy(s2, "Hi");
  printf("s1=%s\n", s1);
  printf("s2=%s\n", s2);
```

```
D:\TCAN>shallow.exe
s1=World
s2=World
s1=Hi
s2=Hi
```

```
*s1
*s2

#ello\0

World\0

*s1
*s2

Hello\0

World\0

Hello\0

Hello\0

Hi\0
```

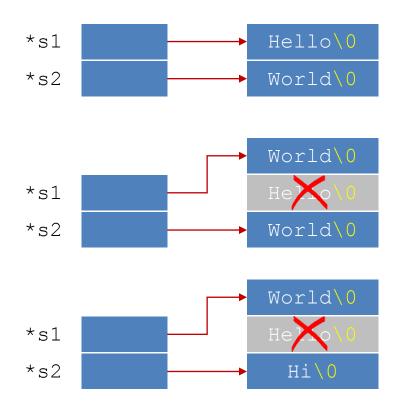

Sao chép sâu

```
int main() {
 char *s1 = strdup("Hello");
 char *s2 = strdup("World");
 free(s1);
 s1 = strdup(s2); //copy g/tri
 printf("s1=%s\n", s1);
 printf("s2=%s\n", s2);
 strcpy(s2, "Hi");
 printf("s1=%s\n", s1);
 printf("s2=%s\n", s2);
             D:\TCAN>deep.exe
             s1=World
```

s2=World s1=World

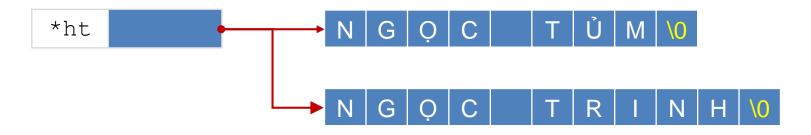
s2=Hi

Thay đổi chiều dài chuỗi

- Sau khi đã cấp phát bộ nhớ và lưu trữ dữ liệu, giá trị của chuỗi có thể thay đổi
  - ⇒ chiều dài có thể thay đổi.
- Ví dụ: trong chương trình quản lý SV có thể có chức năng sửa tên SV (nếu có nhập sai).
  - 1) Cấp phát vùng nhớ mới
  - Nhập giá trị mới
  - 3) Giải phóng vùng nhớ cũ

Thay đổi chiều dài chuỗi

```
typedef struct {
  char *hoten;
  //các trường khác...
} Sinhvien;
```

```
void suaHoten1(Sinhvien *sv) {
  printf("Nhap ho ten: ");
  gets((*sv).hoten);
}
```

```
void nhapThongtin(Sinhvien *sv) {
  char temp[200]
  printf("Nhap ten SV: ");
  gets(temp);
  (*sv).hoten = strdup(temp);
  //nhập các trường khác...
}
```

```
void suaHoten2(Sinhvien *sv) {
  char temp[200];
  printf("Nhap ho ten: ");
  gets(temp);
  free((*sv).hoten);
  (*sv).hoten = strdup(temp);
}
```

```
(*sv).hoten = (char*)malloc(strlen(temp) + 1);
strcpy((*sv).hoten, temp);
```


Tạo mảng các chuỗi động

Mảng có kích thước cố định:

Mảng động:

```
//khai báo
char **dsTen;

//cấp phát vùng nhớ N cho con trỏ char*
dsTen = (char**)malloc(sizeof(char*) * N);

//cấp phát + gán giá trị
dsTen[i] = strdup(temp);
for(i=0;i<N;i++) free(dsTen[i]);
free(dsTen);</pre>
```


Tạo mảng các chuỗi động

```
D:\TCAN>sinhvien.exe
int main() {
                                  Nhap so SV: 2
 int soSV, i;
                                  Nhap ten SV 1: Ngo Ba Hung
 char **dsTen; //char *(*dsTen);
                                  Nhap ten SV 2: Tran Cong An
                                  Sinh vien 1: Ngo Ba Hung
 printf("Nhap so SV: ");
                                  Sinh vien 2: Tran Cong An
 scanf("%d", &soSV);
 fflush (stdin);
                                                       *dsTen
 dsTen = (char**) malloc(sizeof(char*) * soSV);
 for (i = 0; i < soSV; i++) {
   char temp[200];
   printf("Nhap ten SV %d: ", i+1); gets(temp);
   dsTen[i] = strdup(temp);
                                                     char*
                                                             char*
 for (i = 0; i < n; i++)
   printf("Sinh vien %d: %s\n", i+1, dsTen[i]);
                                                    NGO BA HUNG\0
  //...
 for (i = 0; i < n; i++) free(dsTen[i]);</pre>
                                                    TRAN CONG AN\0
```

3. Các lỗi thường gặp

Sử dụng khi chưa cấp phát bộ nhớ

Sử dụng con trỏ chưa được cấp phát bộ nhớ:

```
int main() {
  char *s;
  printf("Nhap s: ");
  gets(s);
}
```

- Lỗi này thường dẫn đến treo máy.
- Khắc phục:
  - Luôn khởi tạo các con trỏ: char *s = NULL;
     (chưa g/quyết được vấn đề nhưng có thể tránh treo máy)
  - Luôn cấp phát bộ nhớ cho con trỏ trước khi truy xuất

Nhập chuỗi với scanf () và gets ()

- Hai hàm này không k/tra số ký tự được phép nhập
  - Người dùng có thể nhập vượt quá chiều dài chuỗi
  - Dẫn đến các lỗi rất khó phát hiện.

```
int main() {
  char s1[15], s2[15];
  printf("Nhap s1: ");
  scanf("%s", s1);
  printf("Nhap s2: ");
  scanf("%s", s2);
  printf("s1=%s\n, s1);
  printf("s2=%s\n, s2);
}
```

```
D:\TCAN>comm_err.exe
Nhap s1: 1234567890
Nhap s2: 1234567890
s1=1234567890
s2=1234567890
```

```
D:\TCAN>comm_err.exe
Nhap s1: 12345678901234567890
Nhap s2: 12345678901234567890
s1=7890
s2=12345678901234567890
```

• Khắc phục: dùng hàm fgets ()

```
char* fgets (char *str, int num, FILE *stream);
```


Gán giá trị vượt quá chiều dài chuỗi

 Thay đối nội dung của chuỗi dài hơn so với giá trị trước đó đã được cấp phát bộ nhớ

```
int main() {
  char *hoten, temp[200];
  printf("Nhap ten: ");
  gets(temp);
  hoten = strdup(temp);

  //...
  printf("Sua ho ten: ");
  gets(hoten);
  //...
}
```

```
int main() {
   char *hoten, temp[200];
   printf("Nhap ten: ");
   gets(temp);
   hoten = strdup(temp);

//...
   printf("Sua ho ten: ");
   gets(temp);

   ???
   hoten = strdup(temp);

//...
}
```

• Khắc phục: cấp phát lại bộ nhớ khi d/liệu thay đổi

Tổng kết

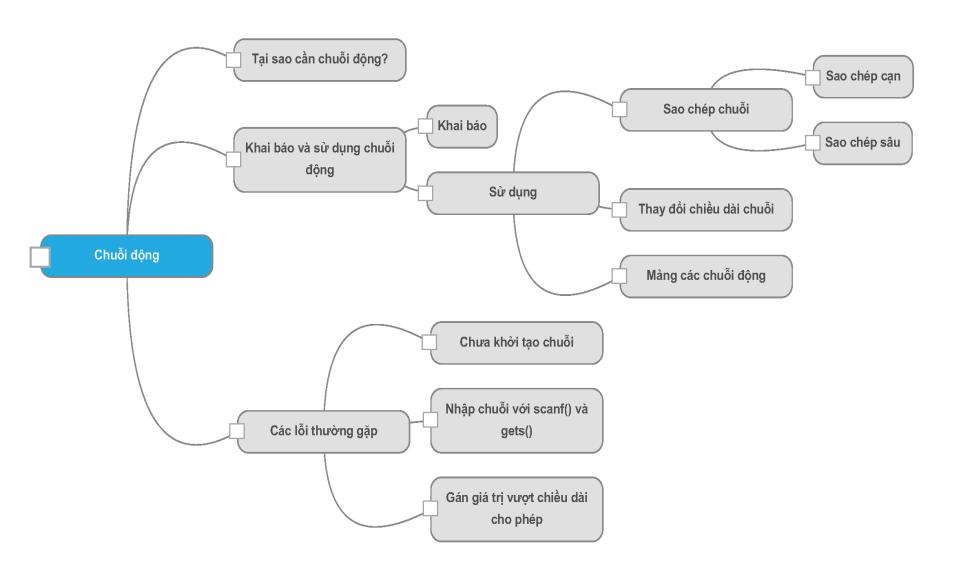
- Chuỗi động: kích thước có thể thay đổi được.
- Chuỗi động về bản chất là một mảng động.
- Khai báo chuỗi động: char *s;
- Khởi tạo: char *s = "..."; sẽ cấp phát vùng nhớ chỉ đọc.
- Thay đổi chiều dài chuỗi động: cấp phát lại vùng nhớ và sao chép giá trị
  - strdup() = malloc() + strcpy()
- Cấp phát vùng nhớ:
  - 1. Dùng hàm malloc () (chưa có dữ liệu)
  - 2. Dùng hàm strdup () (cấp phát + gán giá trị)

Tổng kết

- Gán/Sao chép chuỗi:
  - Sao chép cạn: sao chép địa chỉ con trỏ
  - Sao chép sâu: sao chép dữ liệu của chuỗi
- · Mảng các chuỗi động: mảng các con trỏ
  - Mảng cố định: char *dsTen[N];
  - Mảng động: char **dsTen;
- Một số vấn đề cần lưu ý:
  - Phải cấp phát vùng nhớ cho chuỗi trước khi sử dụng
  - Phải lưu ý vấn đề kích thước dữ liệu khi sử dụng hàm scanf () và gets ()
  - Phải lưu ý k/thước của chuỗi động trước khi gán giá trị
- Phải giải phóng bộ nhớ khi không còn s/dụng.

Check what you achieved. Re-learn what you haven't mastered.

1. Ký tự nào sau đây là ký tự kết thúc chuỗi?

```
a) '.'
b) '.'
c) '\0'
d) '\n'
```

2. Hàm nào dùng để so sánh hai chuỗi?

```
a) compare();
b) stringcompare();
c) cmp();
d) strcmp();
```


3. Khai báo chuỗi nào sau đây là chưa chính xác?

```
a) char *s1;
b) char *s1 = "Hi";
c) char s2[] = "Hi";
d) char s2[2] = "Hi";
e) char s3[] = "Hi\0";
f) char s4[] = {'H', 'i', '\0'};
g) char s5[] = {'H', 'i'};
h) char s5[3] = {'H', 'i'};
i) char *s6 = strdup("Hi");
j) char *s7 = strcpy("Hi");
```


5. Cho hai câu khai báo sau:

```
char *p = "Sanjay"; char a[] = "Sanjay";
```

hãy chọn câu phát biểu sai:

- a) p là một non-const pointer trỏ tới một non-const string còn a là một const pointer trỏ tới một non-const string
- b) Có thể cho con trỏ p trỏ tới một chuỗi khác, còn a thì không mà chỉ có thể thay đổi giá trị của a.
- c) Trong cả hai trường hợp, ký tự '\0' sẽ được thêm vào cuối chuỗi.

6. Chương trình hiển thị kết quả gì?

```
int main() {
  char *str=NULL;
  strcpy(str,"Hello World");
  printf("%s",str);
}
```

- a) Hello World
- b) Hello World\0
- c) NULLHello World
- d) Không hiển thị gì hết (hoặc bị lỗi)


```
int main() {
    char *x="HELLO";
    x+=3;
    printf("%s",x);
;
a) HELLO
b) ELLO
c) LLO
d) LO
```



```
void myStrcat(char *a, char *b) {
  int m = strlen(a);
  int n = strlen(b);
  int i;
  for (i = 0; i <= n; i++)
    a[m+i] = b[i];
}</pre>
```

```
int main() {
  char *str1 = "HELLO ";
  char *str2 = "World";
  myStrcat(str1, str2);
  printf("%s ", str1);
}
```

- a) HELLO world
- b) HELLOworld
- c) HwEoLrLIOd
- d) Chương trình bị lỗi. Nếu chọn câu d) thì giải thích nguyên nhân.


```
void swap(char *str1, char *str2) {
  char *temp = str1;
  str1 = str2;
  str2 = temp;
}
```

```
int main() {
   char *str1 = "Hello";
   char *str2 = "World";
   swap(str1, str2);
   printf("str1 is %s, str2"
        " is %s", str1, str2);
}
```

- a) str1 is Hello, str2 is World
- b) str1 is World, str2 is Hello
- c) str1 is World, str2 is World
- d) str1 is Hello, str2 is Hello


```
int main() {
     char str1[] = "Hello World";
     char str2[] = \{'H', 'e', 'l', 'l', 'o'\};
     int n1 = sizeof(str1)/sizeof(str1[0]);
     int n2 = sizeof(str2)/sizeof(str2[0]);
     printf("n1 = %d, n2 = %d", n1, n2);
a) n1 = 10, n2 = 9
b) n1 = 10, n2 = 10
c) n1 = 9, n2 = 9
d) n1 = 9, n2 = 10
```



```
int main() {
    char *s= "hello";
    char *p = s;
    printf("%c\t%c", p[0], s[1]);
}
a) Biloi khi thực thi
b) h h
c) h e
d) h l
```


12. Câu lệnh nào sau đây là sai?

```
a) char str1[5] = "Texas";
b) char str2[] = "A character string";
c) char str3[2] = "A";
d) char str4[2] = "TX";
```

13.Cho một biến con trỏ char *ptr_ch, những câu lệnh nào sau đây là đúng?

```
a) *ptr_ch = 'a';
b) ptr_ch = "A character string";
c) ptr_ch = 'x';
d) *ptr ch = "This is Quiz 2.";
```


Bài tập tổng kết

- 1. Viết hàm đảo chuỗi, dùng con trỏ để duyệt chuỗi.
- 2. Viết hàm tách từ
  - Input: chuỗi bất kỳ
  - Output: mảng các từ
- 3. Viết hàm alltrim() để cắt các khoảng trắng dư thừa giữa chuỗi (tham khảo 2 hàm trong phụ lục).
  - Input: Chuỗi bất kỳ
  - Output: Chuỗi đã cắt khoảng trắng dư thừa bên trong

Bài tập tổng kết

- 4. Viết chương trình lấy ý kiến SV như đã mô tả trong phần Đặt vấn đề.
  - Một câu hỏi bao gồm số câu hỏi (qNo) và câu hỏi (qText).
  - Một câu trả lời của SV bao gồm số câu hỏi (qNo) và trả lời (ans).
  - Một feedback bao gồm 5 câu trả lời cho 5 câu hỏi và comment.
  - Chức năng:
    - Nhập danh sách câu hỏi (tất cả các SV đều trả lời cùng các câu hỏi).
    - o Nhập số SV, tạo danh sách các feedback cho các SV.
    - Nhập feedback: Hiển thị từng câu hỏi và nhận câu trả lời từ SV
    - Hiển thị feedback của SV: Bao gồm MSSV, các hỏi và câu trả lời tương ứng, comment nếu có.
    - Thêm một số chức năng như (làm thêm):
      - Chấm điểm feedback dựa vào ý kiến của SV.

Bài tập tổng kết

- Gợi ý:
  - Cấu trúc dữ liệu đề nghị như sau:

```
typedef struct {
   int qNo;
   char *qText;
} Question;
```

```
typedef struct {
   int qNo;
   int ans;
} Answer;
```

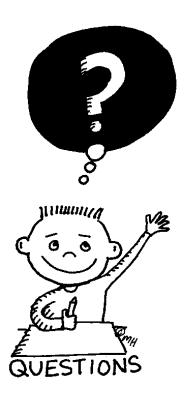
```
type struct {
   char mssv[12];
   Answer aList[5];
   char *comment;
} Feedback;
```

- Một số biến chính:
  - Danh sách câu hỏi (chung cho tất cả các SV):

```
Question qList[5]; //5 câu hỏi
```

Danh sách ý kiến của SV:

```
Feedback *ykien; int soSV;
//tao mang ykien sau khi có số lượng SV
ykien = (Feedback*)malloc(sizeof(Feedback)*soSV);
```


CT101 – Lập trình căn bản

4. Phụ lục Một số ví dụ về xử lý chuỗi

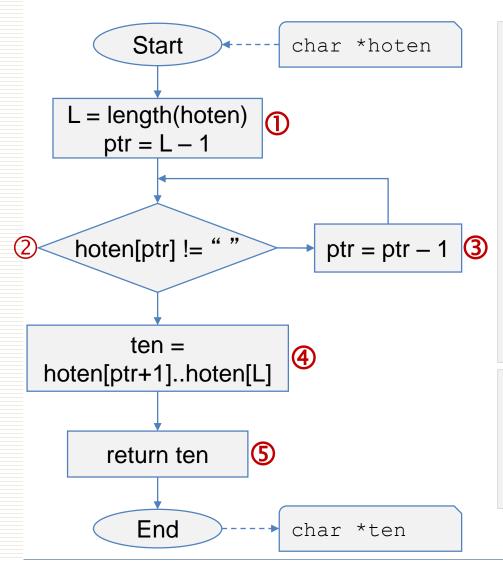
Tách tên

- · Bài toán:
  - Cho: một chuỗi lưu trữ họ tên
  - Yêu cầu: trả về tên trong chuỗi họ tên
- Giải thuật:
  - Giả thuyết:
    - chuỗi đầu vào có họ tên đầy đủ
    - tên không có khoảng trắng dư thừa
  - Mô tả phương pháp:
    - Bắt đầu từ cuối chuỗi
    - Dò ngược lại cho đến khi gặp ký tự khoảng trắng
    - 。Từ ký tự sau vị trí hiện tại đến cuối chuỗi là tên cần tìm

Tách tên


```
char* tachten(char* hoten) {
 char *ptr;
  int len = strlen(hoten);
 ptr = hoten + len - 1;
 while (*ptr != ' ' && -②
        ptr != hoten)
   ptr--; -3
 return (ptr + 1); -45
int main() {
 char hoten[]="Tran Cong An";
  char *ten = tachten(hoten);
 printf("Ten: %s", ten);
    D:\TCAN>tachten.exe
    Ten: An
```


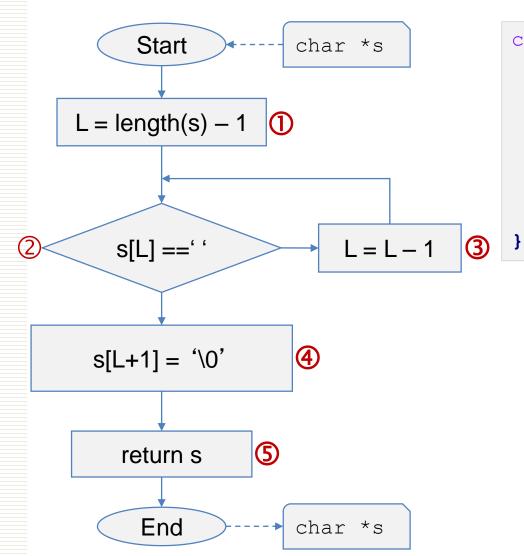
Cắt khoảng trắng hai đầu chuỗi

- Bài toán: Cho một chuỗi bất kỳ
  - Yêu cầu: trả về chuỗi đã cắt bỏ khoảng trắng ở hai đầu
- Giải thuật:
  - Cắt khoảng trắng ở cuối chuỗi:
    - Bắt đầu từ cuối chuỗi
    - Dò ngược lên đầu chuỗi cho đến khi gặp ký tự!= khoảng trắng
    - Đặt ký tự phía sau vị trí hiện tại là ký tự kết thúc chuỗi
  - Cắt khoảng trắng ở đầu chuỗi:
    - 。 Bắt đầu từ đầu chuỗi
    - Dò ngược về cuối chuỗi cho đến khi gặp ký tự!= khoảng trắng
    - o Trả về chuỗi từ vị trí hiện tại đến cuối chuỗi.

Cắt khoảng trắng ở cuối chuỗi


```
char* rTrim(char* s) {
  int L = strlen(s) - 1;
  while (s[L] == ' ' && L > 0)
    L--;
  s[L + 1] = '\0';
  return (s);
}
```


Cắt khoảng trắng ở đầu chuỗi

